

Enøk i gamle hus

Før man setter i gang noen energibesparende tiltak i eldre bygninger må man finne ut hvilke tekniske forutsetninger bygningen har. Tiltakene man velger å gjøre må spille på lag med hvordan bygningen fungerer. Vi anbefaler fortidsminneforeningens tiltakspakke «Enøk i gamle hus» for informasjon om energisparende tiltak i gamle hus.

Utvidelser av eksisterende bygninger og nybygg

Tilbygg og påbygg bør være lesbare som en utvidelse av eksisterende bygg, men heller ikke tiltrekke seg oppmerksomhet ved en overdreven kontrast mellom eksisterende og nytt. Når man planlegger utvidelser må man tenke på hvordan endringen påvirker det helhetlige kulturmiljøet, herunder for eksempel; uterommene, terrenget og de visuelle sammenhengene med annen bebyggelse. Det kan unntaksvis oppføres nye bygninger innenfor kulturmiljøet. Nybygg kan oppføres som kopi av bygning som har stått på samme sted, eller som nybygg som underordner seg helheten.

Endring til nye funksjoner

Hvis man skal ta eksisterende bygning i bruk til ny funksjon er det viktig å vurdere hvilke tekniske forutsetninger som foreligger, før man velger ny funksjon.

Trenger du råd eller veiledning?

Kontakt oss

Denne veilederen er satt sammen med utgangspunkt i Forvaltningsplan for Henningsvær og Riksantikvarens veiledere.

Ikke nøl med å ta kontakt dersom du ønsker å avtale et møte eller befaring, eller har behov for kulturminnerådgivning ifbm. endringer.

Tora Nitter, Rådgiver i Vågan kommune

Telefon: +47 754 20 437

E-post: tora.nitter@vagan.kommune.no

Tom Davies, Rådgiver i Nordland fylkeskommune

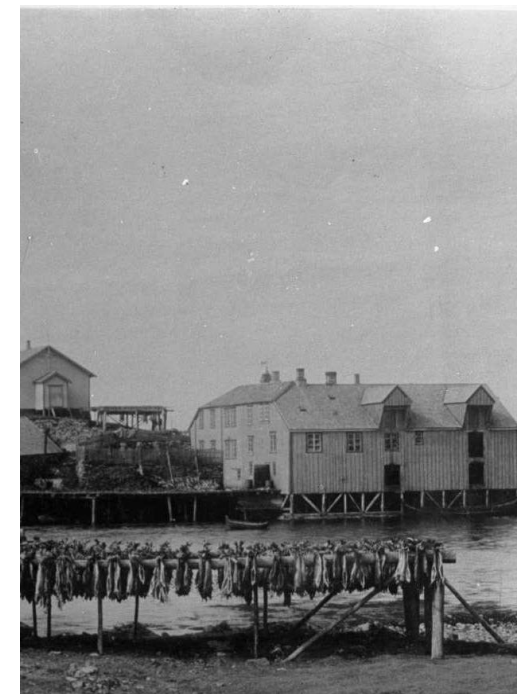
Telefon: +47 756 50 477

E-post: tomdav@nfk.no

På direktoratet for byggkvalitet sine sider kan man finne en liste over mange av landets byggeskikkveiledere. Se: <https://www.dibk.no/byggtekniske-omrader/byggeskikk/lokale-byggeskikkveiledere>

Veileder: byggeskikk innenfor fredet kulturmiljø i Henningsvær

Veileder:
byggeskikk
innenfor fredet
kulturmiljø i
Henningsvær

Byggeskikk i Henningsvær

Denne veilederen skal gi noen råd og føringer i forbindelse med vedlikehold og endringer på bygninger innenfor fredet kulturmiljø i Henningsvær. Forvaltningsplan for Henningsvær kulturmiljø er det mest tungtveiende kunnskapsgrunnlaget som benyttes i vurderinger av endringer, og denne veilederen er laget med utgangspunkt i forvaltningsplanen.

Farger

Man ønsker å beholde en variert bruk av farger i Henningsvær. Ved vedlikehold av malte fasader skal man i utgangspunktet velge farge lik den som er i dag. Tidligere farge på bygning kan være en god rettesnor for valg av ny farge, samtidig som det er viktig å beholde en variasjon i forhold til omgivelsene. Trenger du råd om valg av farger til huset ditt kan du kontakte kommunen eller fylkeskommunen. Nettstedet Byggogbevar.no har også god informasjon om fargesetting på gamle hus.

Materialer

Det ønskelig å beholde et mangfold av bygningstyper, byggestiler og materialer i Henningsvær. Sammenføyning av forskjellige materialer er typisk for bygninger fra flere perioder, og bygninger som har utviklet seg over tid. Flere bygninger i Henningsvær har eternitt klendning og/eller taktekking. Eternitt i sin originale form blir ikke produsert mer og platene er derfor uerstattelige. Det finnes erstatningsprodukter som skal kunne brukes ved utskifting av ødelagt eternitt.

Tak

Det er ønskelig at bygninger har taktekking lik opprinnelig. I Henningsvær har det blitt brukt skifer, bølgeblikk, platetekking, eternitt og taksten (betong, tegl). Bølgeblikk har ofte blitt malt for å unngå rust. Sorte tak med shingel, dekra og takstein i sement med glans er eksempel på taktekkinger som bør unngås.

Terreng og landskap

Det er ønskelig at bebyggelse i Henningsvær skal følge det naturgitte landskapet. Det er et viktig særtrekk at bygningene er tilpasset landskapet, og ikke omvendt. Tradisjonelt er terrengtilpasning gjort gjennom å legge til elementer, for eksempel fylling eller mur i stedet for at man sprenger vekk noe.

Vinduer og dører

Det er ønskelig å bevare originale vinduer og dører. Det finnes løsninger for å øke isolasjonsverdien på eldre vindu. Dersom eldre vindu får varevindu, tetningslister og energi- eller isolerglass i varevinduene, vil isolasjonsevnen øke betydelig. Ved utskifting av vindu anbefaler vi å undersøke veggene i huset for å finne opprinnelig størrelse og plassering. Når en skal sette inn vinduer der det ikke har vært vinduer tidligere, bør disse underordne seg en helhet. Noen steder kan nye vinduer utføres som kopi av et eldre vindu, mens det i andre tilfeller er mer aktuelt med vinduer som skiller seg ut som nye. Nesten alle gamle dører kan repareres.

Detaljer

Det er ønskelig med beskjeden bruk av utsmykninger på bygninger i Henningsvær. Man ønsker også at man ikke innfører elementer som historisk sett har hatt andre funksjoner. Eldre tekniske installasjoner og armaturer kan være verdifulle elementer i kulturmiljøet. Utvendig etterisolering og bytte av vinduer er eksempler på tiltak som kan føre til at bygningens proporsjoner og bygningsdetaljer endres.

Et vanlig eksempel er at vinduer blir stående dypere inne i veggene enn originalt. Takutstikk og vindski har og en tendens til å vokse ved utvendig isolering, og endrer bygningens proporsjoner.